

dagen medgifva, att till den i 19 § af lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den 4 juli 1910 omförmälda fond må utöfver hvad som enligt 20 § i samma lag med tillhörande öfvergångsbestämmelser kan komma att till bestridande af pensioneringskostnaden utgå af trafikmedel, för år 1913 af sådana medel öfverföras ett belopp af 500,000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts framställning och har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 20.

Stockholm den 21 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 147.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 23 maj 1912
" " " i Andra kammaren den 24 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående utredning rörande skogsarbetarnes i Norrland och därmed jämförliga landsdelar ställning och lefnadsförhållanden.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 14.)

(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har gjorts framställning, att utredning måtte verkställas rörande skogsarbetarnes ställning och lefnadsförhållanden i Norrland samt, i den mån det finnes önskligt, äfven i andra i detta afseeende därmed jämförliga landsdelar.

Denna fråga har redan tillförene, nämligen år 1909, utgjort föremål för Riksdagens behandling, men Riksdagen inskränkte sig då till en anhållan, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida i flottningsstadgan eller i annan författning borde upptagas bestämmelser därom, att på ställen vid allmän flottled, där sådant vore af nöden, skulle finnas bostäder, uppförda för flottningsmanskapet och underkastade i tillämpliga delar samma föreskrifter som öfriga till flottled hörande byggnader.

Riksdagen förutsatte då att den utredning, som år 1907 blifvit af Riksdagen begärd rörande landtarbetarnas lefnadsförhållanden, hvilken utredning uppdragits åt kommerskollegium, skulle komma att omfatta jämväl skogsarbetarnas lefnadsförhållanden. Men af uppgift, som från kommerskollegium kommit Riksdagen tillhanda, framgår, att kollegium, hvars hittills fullbordade och påbörjade landtarbetareundersökningar uteslutande afsett det egentliga jordbrukets arbetspersonal, icke utan erhållet särskildt uppdrag är i stånd att under den närmaste tiden verkställa sådan utredning angående skogsarbetarnes ställning, som åsyftas i den förevarande framställningen.

Att skogsarbetarnas bostadförhållanden lämna åtskilligt öfrigt att önska torde framgå, bland annat, däraf, att den af Eders Kungl. Maj:t tillsatta s. k. yrkesfarekommittén uti sitt nyligen afgifna förslag till lag om arbetareskydd, under § 7 punkt 9 sista stycket, upptagit en särskild bestämmelse i syfte att i vissa fall bereda dessa arbetare lämplig plats till natthvila; men nämnda bestämmelse har emellertid af särskilda skäl icke influtit i det af Eders Kungl. Maj:t till innevarande Riksdag aflämnade förslaget till yrkesfarelag. Jämväl af det utaf väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 12 april 1911, efter skedd remiss, till Eders Kungl. Maj:t afgifna utlåtande öfver öförmälda, af 1909 års Riksdag gjorda framställning synes framgå behofvet af att åtgärder vidtagas uti den af motionären nu ifrågasatta riktning.

Med hänsyn till hvad ofvan anförts och för Riksdagen i öfrigt tillgängliga uppgifter finner Riksdagen det vara tillfullo ådagalagdt, att svåra missförhållanden vidlåda skogsarbetarnes lefnadsförhållanden och ställning i öfrigt. Visserligen torde de senaste åren ha medfört någon förbättring på ett eller annat håll, men helt visst äro de missförhållanden, som ännu kvarstå, ägnade att skapa ett tillstånd, som måste betecknas såsom både för skogsarbetarne själfva olidligt och ur det allmännas synpunkt betänkligt.

Fremst göra sig de förefintliga missförhållandena märkbara i fråga om skogsarbetarnes bostäder, som icke på långt när motsvara rimliga

anspråk, äfven med hänsyn tagen till att det kan vara fråga om blott tillfälliga bostäder för en kortare tids vistelse. Men äfven i öfrigt äro skogsarbetarnes lefnadsförhållanden värda allvarlig uppmärksamhet, särskildt de svåra provianteringsförhållandena, som framtinga en ofta synnerligen enformig kost. Uppmärksammas bör ock, att de olägenheter, som vidlåda skogsarbetarnes lif, för öfrigt äfven i viss mån drabba deras dragare.

Om således allvarliga faror, både af hygienisk och social art, härflyta ur sakernas nuvarande tillstånd, skulle det emellertid helt visst äfven ur stats- och privatekonomisk synpunkt vara välbetänkt att genom förbättrade lefnadsförhållanden för denna stora arbetargrupp tillförsäkra skogsbruket en högre stående, dugligare skogsarbetarstam.

Dessa här antydda missförhållanden äro enligt Riksdagens mening af den art, att en undersökning af desamma samt vidtagande af lämpliga åtgärder icke bör uppskjutas utan med det allra första igångsättas.

Hvad omfattningen af denna undersökning beträffar, vill Riksdagen framhålla, att ehuru de ådagalagda missförhållandena synas främst gälla Norrland, det dock vore välbetänkt att låta densamma äfven omfatta andra i detta hänseende jämförliga landsdelar. Riksdagen vill äfven betona, att vid denna utredning begreppet skogsarbetare icke må fattas så snävt, att allenast de i afverkningarna och utdrifningarna deltagande huggarne och körarna däri inbegripas. Det förefaller Riksdagen vara behöfligt, att under uttrycket skogsarbetare får förstås äfven såväl de under likartade förhållanden lefvande, delvis af samma personer rekryterade flottningsarbetarne, som de i kolning sysselsatta arbetarne.

Vidkommande planen för undersökningarna torde desamma, såsom kommerskollegium i sitt berörda yttrande till Riksdagen också framhållit, böra till en stor del byggas på besök å ort och ställe. Äfven om kostnadsfrågan därvid kan tvinga till en begränsning af undersökningsområdet, så att undersökningen blir af representativ art, lär enligt Riksdagens mening tillförlitlig och tillräckligt ingående kännedom om dessa förhållanden icke kunna vinnas på annan väg. Dock synes det Riksdagen, som om denna representativa undersökning lämpligen kunde kompletteras med utsändande af frågoformulär till med frågan förtrogna personer, institutioner och myndigheter, hvarvid Riksdagen på grund af frågans hygieniska innebörd, särskildt fäst sin uppmärksamhet vid provinsialläkarne i de distrikt, där skogsarbetare i någon större utsträckning finnas.

På kronans egna skogar torde utan längre dröjsmål lämpliga åtgärder kunna vidtagas till förbättrande af ifrågavarande förhållanden.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt låta verkställa utredning rörande skogsarbetarnes ställning och lefnadsförhållanden i Norrland samt, i den mån det finnes önskligt, äfven i andra i detta afseende därmed jämförliga landsdelar och därefter vidtaga de åtgärder och i den mån Riksdagens medverkan kräfves, till Riksdagen göra de framställningar, som af denna utredning föranledas.

Stockholm den 24 maj 1912.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 148.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 21 maj 1912.
" " " i Andra kammaren den 21 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående Riksdagens samtycke till antagande af ett utaf Svenska Pansarbåtsföreningen gjort erbjudande af medel för anskaffande af en pansarbåt.

(Statsutskottets utlåtande nr 130.)

Till Konungen.

I en den 15 maj 1912 till Riksdagen aflåten proposition (nr 273) har, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för samma dag, Eders Kungl. Maj:t, som genom särskildt beslut samma dag förklarar sig för sin del beredd att antaga ett af Svenska Pansarbåtsföreningen afgifvet erbjudande att under viss förutsättning tillhandahålla statsverket de belopp, som

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 14 saml. 41 häft.